

ជ. ឈ្មោះ.

นโยบายและแผนระดับชาติ

เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ

1. ความเป็นมา หลักการและเหตุผล

สถานการณ์การค้าเด็กและหญิง

การค้าเด็กและหญิงโดยเฉพาะเพื่อการค้าประเวณีภายในประเทศและข้ามชาติเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมานาน ในระยะหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการหลายด้านเพื่อบรรเทาปัญหานี้ อย่างไรก็ตามสถานการณ์การค้าเด็กและหญิงมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยหนุนนำอื่นๆ จากภายนอกประเทศร่วมด้วย ซึ่งรวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเส้นทางคมนาคมและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร และปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจอื่นๆ เช่นการแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีกว่าในประเทศปลายทาง ทำให้เกิดกระบวนการแสวงผลประโยชน์จากผู้ต้องการงานทำ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ทำให้เกิดการค้าเด็กและหญิงมากขึ้น ถึงแม้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ทำให้การค้าเด็กและหญิงไทยลดลงจนเป็นที่น่าพอใจ โดยเห็นได้จากปัญหาพ่อแม่ผู้ปกครองนำลูกมาขายอย่างโจ่งแจ้งในลักษณะรับเงินค่าจ้างล่วงหน้าไปก่อนได้ลดลงบ้าง หากแต่การล่อลวงเด็กและหญิงไปต่างประเทศก็ยังคงมีอยู่ อาทิ ล่อลวงเด็กเพื่อให้มีอาชีพอื่นก่อนแล้วบังคับหรือนำมาให้บริการธุรกิจทางเพศ หรือล่อลวงเข้าสู่บริการทางเพศโดยตรง จะเห็นได้จากข้อมูลของภาครัฐ ภาคเอกชนและสื่อมวลชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้นำเสนอเรื่องราวเป็นระยะ ๆ ซึ่งในบางกรณีมีการกล่าวถึงไทยในฐานะประเทศที่เป็นประเทศต้นทางของการค้ามนุษย์ อันแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่ยังมิได้หมดไป และความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการให้มีการแก้ไขให้ลดลงอย่างต่อเนื่องต่อไป ซึ่งรวมถึงที่ประเทศจะต้องร่วมมือกับนานาประเทศในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สิ้นไป และในระยะยาวการกำจัด เจตคติ และค่านิยม พื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการค้าประเวณีเด็กและหญิง รวมทั้งการเอารัดเอาเปรียบผู้ที่ด้อยกว่า ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังเพื่อพัฒนาค่านิยมที่เหมาะสมสำหรับสังคมของประเทศที่ไม่เอารัดเอาเปรียบต่อสตรีและเด็ก

การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานข้ามชาติของมนุษย์ เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นเปิดช่องให้มีการนำเด็กและหญิงเข้าสู่กระบวนการเคลื่อนย้ายแรงงานมากขึ้น เนื่องจากกลุ่มเด็กและหญิงมักเป็นกลุ่มที่ขาดโอกาสทางการศึกษาอยู่ในสภาวะด้อยกว่าทางเศรษฐกิจ และขาดโอกาสด้านการฝึกอบรมอาชีพจึงทำให้เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการนำไปใช้เป็นแรงงานไร้ฝีมือ แรงงานราคาถูก รวมทั้งถูกนำเข้าสู่แรงงานนอกระบบ และในที่สุดตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ การเอารัดเอาเปรียบ การค้ามนุษย์ที่พบบ่อยในขบวนการค้าเด็กและหญิง ได้แก่ การนำมาค้าบริการทางเพศ การนำมาใช้แรงงาน

ที่ผิดกฎหมายหรืออย่างไรความปรานี หรือใช้ทำงานบ้านอย่างที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือการนำมา
เร่ร้อนขอทาน ตลอดจนการลักพาตัวเพื่อนำไปแสวงหาประโยชน์ในทางผิดกฎหมาย เป็นต้น

ปัจจัยที่มีส่วนทำให้ปัญหาการค้ามนุษย์ทวีความรุนแรงขึ้น ได้แก่ ผลตอบแทนทาง
เศรษฐกิจ ในรูปธุรกิจที่ทำรายได้สูงในขณะที่มีความเสี่ยงและการลงทุนต่ำ และการพัฒนาประเทศที่
ขาดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดช่องว่างทางสถานะเศรษฐกิจและสังคม การ
เข้าถึงบริการของรัฐ เช่น บริการด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุข บริการสวัสดิการสังคม ฯลฯ
ช่องว่างของกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมาย ความยากจน การมีสงคราม ความไม่สงบ
ภายในประเทศ ซึ่งล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดช่องว่างของรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อให้เกิดความ
เหลื่อมล้ำทางสังคมมากขึ้นและนำไปสู่ความไม่มั่นคงของสังคมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เป็นต้น

นอกจากนี้โลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้ก่อให้เกิดสภาวะโลกไร้พรมแดน ส่งผลให้การขยาย
เครือข่ายธุรกิจผิดกฎหมายและขบวนการค้ามนุษย์มีความซับซ้อนมากขึ้นจนกลายเป็นองค์กร
อาชญากรรมข้ามชาติยากแก่การสกัดกั้น ในขณะเดียวกันปริมาณความต้องการในการใช้บริการทาง
เพศ หรือการใช้แรงงานเด็กและหญิงราคาถูกมีมากขึ้น ดังนั้นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญห
การค้ามนุษย์ให้มีจำนวนลดลงและหมดไปในที่สุด จำเป็นต้องมองทั้งปัจจัยหลัก ปัจจัยส่งเสริมและ
ปัจจัยด้านอุปสงค์ด้วย

สถานการณ์ของประเทศไทยกับการค้ามนุษย์

ประเทศไทย มีความเกี่ยวข้องกับการค้าเด็กและหญิง ทั้ง 3 สถานะ คือเป็นทั้ง
ประเทศต้นทาง ทางผ่านและปลายทาง

- (1) ประเทศต้นทาง คือ ประเทศที่มีการส่งเด็กและหญิงไปค้าต่างประเทศ
- (2) ประเทศทางผ่าน คือ ประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและ
หญิงไปค้าในประเทศอื่นๆ และ
- (3) ประเทศปลายทาง คือ ประเทศที่มีการนำเด็กและหญิงเข้ามาค้าหรือ
แสวงหาประโยชน์หรือมีการล่วงละเมิดสิทธิ

ประเทศไทยมีความเปิดเผยของระบบข้อมูลข่าวสาร และเสรีภาพด้านการสื่อสาร
รวมทั้งความสะดวกด้านเส้นทางคมนาคมภายในประเทศ ประกอบกับไทยมีสภาพทางเศรษฐกิจที่
ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น จึงมีช่องทางที่จะแสวงหารายได้เพื่อปรับปรุง
สภาพชีวิต ประเทศไทยจึงเป็นจุดปลายทางหรือทางผ่านของการค้าเด็กและหญิงของประเทศเพื่อน
บ้าน อย่างไรก็ตามข้อมูลจำนวนเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ไม่สามารถ จัดเก็บได้

เนื่องจากผู้ที่ถูกค้ำมักไม่ต้องการเปิดเผยตนเพราะเกรงกลัวอิทธิพลของแก๊งอาชญากรรม หรือด้วยเหตุผลอื่นๆ ทำให้ไม่สามารถสำรวจได้อย่างสมบูรณ์

การค้ำมนุษย์เป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นและการนำพาเข้าเมืองทำให้ยากที่จะจำแนกจำนวนเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ำมนุษย์ได้อย่างเด็ดขาด

ปัจจุบันปัญหาการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำเด็กและหญิงเป็นปัญหาที่ประชาคมโลกห่วงใยและเร่งหามาตรการเพื่อแก้ไขและป้องกัน เพราะถือว่าเป็นปัญหาการล่วงละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อเด็กและหญิงอย่างรุนแรง ก่อให้เกิดอาชญากรรมทั้งในระดับนานาชาติ ระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น และปัญหาสังคมต่างๆ เช่น การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ยาเสพติดและโรคติดต่ออื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของมนุษย์และความมั่นคงของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมของประเทศและประชาคมโลก ดังนั้น องค์การสหประชาชาติ จึงได้มีการจัดทำอนุสัญญา ปฏิญญาและพิธีสารต่าง ๆ อาทิ พิธีสารเรื่องการปราบปรามการค้ำมนุษย์ โดยเฉพาะการค้ำเด็กและหญิง พ.ศ.2543 เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานโลกในการขจัดปัญหาการค้ำเด็กและหญิง และให้แต่ละประเทศเร่ง ปรับปรุงตัวบทกฎหมาย และมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองเด็กและหญิงจากภัยของอาชญากรรมข้ามชาติในรูปของการค้ำมนุษย์

ประเทศไทยไม่ได้ละเลยต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้มีความพยายามทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศหลายหน่วยดำเนินงานต่อต้านการค้ำเด็กและหญิงในหลายกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. มาตรการทางนโยบาย

(1) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2539 เห็นชอบให้มีแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหารัฐกิจบริการทางเพศ เพื่อเป็นแนวทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ใช้ปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในแผนปฏิบัติการได้นำข้อเสนอแนะจากการประชุมสมัชชาโลกเพื่อขจัดการเอารัดเอาเปรียบเด็กในการค้าทางเพศ ครั้งที่ 1 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน เข้ามาบูรณาการไว้ด้วย โดยมีเนื้อหาครอบคลุม 5 แผนงานหลัก ได้แก่ แผนงานด้านการป้องกัน แผนงานปราบปราม แผนงานช่วยเหลือและคุ้มครอง แผนงานช่วยเหลือฟื้นฟูและปรับตัวเข้าสู่สังคมปกติ และ แผนงานการจัดโครงสร้าง กลไกและระบบงานที่กำกับ ดูแล ควบคุม ติดตาม และเร่งรัดการปฏิบัติงาน

(2) สถานการณ์ปัญหาการค้ำเด็กและหญิง ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นทั้งในระดับประเทศ ระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค ประเทศไทยโดยหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องจึงได้กำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินการต่อต้านการค้ำเด็กและหญิงอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลาย

(3) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 กำหนดให้เดือน

พฤศจิกายนของทุกปีเป็นเดือนรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และได้เห็นชอบมาตรการแก้ไข ปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมถึงปัญหาการค้าเด็กและหญิง และเมื่อ 16 พฤษภาคม 2543 เห็นชอบนโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยกำหนดให้เป็น นโยบายและแผนแห่งชาติ

2. มาตรการและการบังคับใช้ทางกฎหมาย

ปรับปรุงและออกกฎหมายใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

รวมทั้งเป็นเครื่องมือนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษและให้การคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนต่อเด็กและ หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราช-บัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 เป็นต้น และเพื่อให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ จึงได้ จัดทำบันทึกข้อตกลง เรื่อง แนวทางการปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน กรณีการค้าเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ พ.ศ.2542 และฉบับที่ 2 อันเป็นฉบับ ปัจจุบัน ซึ่งได้ลงนามกันเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2546 เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการร่วมกันระหว่าง หน่วยงานภาครัฐ นอกจากนี้ยังได้มีการดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงการดำเนินงานระหว่าง หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนต่อกรณีปัญหาการค้าเด็กและหญิง เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน และแนวทางการดำเนินงานของ องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการต่อกรณีปัญหาการค้าเด็กและหญิง เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินงานร่วมกันระหว่างองค์กรเอกชน ซึ่งได้ลงนามไปแล้วตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2546

3. มาตรการทางสังคม

ดำเนินการช่วยเหลือ คุ้มครองฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ และส่งกลับ

ภูมิลำเนา ของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ โดยประสานงานระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐ เอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ ในการจัดบริการต่าง ๆ และให้ที่พักพิงเป็นการชั่วคราว ก่อนส่งกลับภูมิลำเนาในหน่วยงานของรัฐและเอกชน

รัฐบาลไทยได้จัดมาตรการทางสังคมเพื่อป้องกันปัญหาการค้าเด็กและหญิงเข้า

สู่ธุรกิจบริการทางเพศ โดยได้จัดทำโครงการในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การให้ทุนการศึกษาและการฝึก ทักษะอาชีพแก่เด็กหญิง การรณรงค์สร้างความตระหนักให้แก่เด็กหญิง พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและคน ในชุมชนเกี่ยวกับปัญหาโสเภณีและผลกระทบที่เกิดขึ้น และการรณรงค์ผ่านสื่อเพื่อปรับเปลี่ยน

ทัศนคติของเด็กหญิงและผู้ปกครองต่ออาชีพโสเภณี รวมทั้งการสร้างเครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรเอกชน ผู้นำชุมชนให้เป็นกลุ่มเฝ้าระวัง เป็นต้น

4. มาตรการทางความร่วมมือระหว่างประเทศ

การร่วมเป็นภาคีและความร่วมมือในอนุสัญญา ปฏิญญาและพิธีสารต่าง ๆ ทั้งในระดับระหว่างประเทศ ระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค* และในกรอบความร่วมมืออื่น ๆ เช่น การจัดประชุม การจัดทำแผนปฏิบัติการ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยง การสนับสนุน และการส่งเสริมซึ่งกันและกัน ระหว่างโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เพียงพอ อีกทั้งมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันด้วยการมีแรงเสริมซึ่งกันและกันอย่างแท้จริง ดังนั้น การกำหนดให้มโนนโยบายและแผนระดับชาติเกี่ยวกับ เรื่อง การป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติเป็นสิ่งจำเป็นโดยมีแนวทางการดำเนินงานป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงของประเทศไทยให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น และมีความต่อเนื่องและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ และนำไปสู่การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพที่สามารถแก้ไขปัญหาระบบอย่างเป็นองค์รวม

2. ความหมายของการค้าเด็กและหญิง

การค้าเด็กและหญิง หมายความว่ารวมถึง เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์และพึงได้รับการช่วยเหลือ ในกรณีดังนี้ คือ เด็กหรือหญิงที่ถูกบุคคล กลุ่มคน หรือองค์กร เป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจาก หรือส่งไปยังที่ใด รับไว้ หน่วงเหนี่ยว กักขัง หรือซ่อนเร้น ซึ่งเด็กหรือหญิงโดยใช้อุบายล่อลวง ชูเชื้อ ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดทำนองคลองธรรม หรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร และการกระทำดังกล่าวทำให้เด็กหรือหญิงนั้นตกอยู่ในสภาวะจำยอมกระทำการหรือยอมรับการกระทำใด ๆ อันมิชอบด้วยกฎหมาย เช่น การค้าบริการทางเพศ การข่มขู่บังคับจิตใจ การใช้แรงงานโดยกดขี่ทารุณ บังคับชูเชื้อให้เป็นขอทาน งานรับใช้ในบ้านและหรือการกระทำอื่นใดที่ไร้คุณธรรม ซึ่งเด็กและหญิงนั้นหมายความว่ารวมถึงเด็กและหญิงต่างชาติ หรือที่ไม่สามารถระบุสัญชาติได้เข้าประเทศไทยแบบถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

* รายชื่ออนุสัญญา ปฏิญญา พิธีสาร ขัลดกลอง ปรากฏตามเอกสารแนบท้าย

3. กลุ่มเป้าหมาย

3.1 เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึง

(1) เด็กและหญิงไทยที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(2) เด็กและหญิงต่างด้าวที่เข้าประเทศไม่ถูกต้องตามกฎหมาย และตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

(3) เด็กและหญิงต่างด้าวที่เข้าประเทศไทยถูกต้องตามกฎหมาย แต่ภายหลังตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

(4) เด็กและหญิงที่มีได้มีสัญชาติไทย แต่อาศัยอยู่ในประเทศไทย และตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

3.2 เด็กและหญิงที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ข้ามชาติ

3.3 กลุ่มผู้ใช้บริการทั้งคนไทยและคนต่างชาติ ผู้ประกอบการ ผู้ค้าเด็กและหญิง ผู้สนับสนุนและผู้เกี่ยวข้อง

3.4 หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรชุมชน รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ

4. วัตถุประสงค์ของแผน

4.1 เพื่อให้มีนโยบายและกลไกทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศในการป้องกัน การช่วยเหลือคุ้มครอง การบังคับใช้กฎหมาย การปราบปราม รวมทั้งการส่งกลับ การบำบัดฟื้นฟูและการบูรณาการคืนสู่สังคม ตลอดจนการแก้ปัญหาและการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย อนุสัญญา พิธีสารและปฏิญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้าเด็กและหญิง

4.2 เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ ความตระหนักและทักษะในการปฏิบัติงานในทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ที่ดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงมีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

4.3 เพื่อส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิสตรีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง

4.4 เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพ ฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ และช่วยให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข

4.5 เพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎและระเบียบตลอดจนดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ให้มีมาตรการปราบปรามเป็นพิเศษแก่ผู้กระทำผิดที่เป็นบุคคลหรือองค์กร อาชญากรรม

4.6 เพื่อสร้างเครือข่ายการประสานการดำเนินงาน ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ในการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ

5. นโยบายระดับชาติ

รัฐมีนโยบายในการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง ดังนี้

5.1 จัดการการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติโดยเด็ดขาด

5.2 ให้ความสำคัญและสนับสนุนให้มีการคุ้มครองป้องกัน ปราบปรามและแก้ไข ปัญหาเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในทุกรูปแบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ ทั้งในด้านการป้องกัน คุ้มครองฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจการจัดที่พักพิง การดำเนินการทางกฎหมาย การส่งกลับสู่ครอบครัวหรือสู่ประเทศ ภูมิสำเนา รวมทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากรและวิชาการ

5.3 ส่งเสริมให้มีการสร้างความร่วมมือในการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหา การค้าเด็กและหญิงระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับชาติ จนถึงระดับระหว่างประเทศที่สอดคล้องหลักการในอนุสัญญา ปฏิญญา พิธีสาร หรือกฎหมายระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดบุคคลและกลุ่มขบวนการก่ออาชญากรรมการค้ามนุษย์

5.4 ส่งเสริมให้ประชาชนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครอบครัวในฐานะที่เป็นหน่วยของ สังคม รวมทั้งครอบครัวที่มีเด็กและหญิงได้รับความรู้ ทำความเข้าใจเจตคติที่เกี่ยวกับหญิงและมีความตระหนักในเรื่องสิทธิเด็ก สิทธิสตรีและสิทธิมนุษยชน เพื่อลดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและหญิง และเพื่อจัดปัญหาการค้ามนุษย์ รวมทั้งให้ความสำคัญในลำดับต้นต่อการสนับสนุนให้เด็กหญิง ครอบครัว และประชาชนได้รับการพัฒนาศักยภาพในทุก ๆ ด้านโดยสนับสนุนขั้นพื้นฐาน เช่น การเข้าถึงบริการของ รัฐอย่างเท่าเทียมกันและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการศึกษา การฝึกทักษะอาชีพและการมีอาชีพ พร้อมทั้งให้มีการพึ่งพาตนเองได้

5.5 ดำเนินการอย่างจริงจัง เข้มงวด และจัดผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็ก และหญิงทั้งในรูปขององค์กรอาชญากรรม หรือในฐานะบุคคล และผู้ที่เอารัดเอาเปรียบในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งผู้ละเมิดทางเพศแก่เด็กและหญิง

6. ลักษณะของแผน

แผนงานระดับชาติเรื่องการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ จะเป็นไปในลักษณะของแผนเชิงนโยบายในการป้องกันและแก้ไข เพื่อสร้างกลไกการประสานงาน และใช้เป็นแนวทางและสนับสนุนให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรที่ปฏิบัติงานในชุมชน ทั้งในระดับจังหวัด ระดับชาติ และระดับระหว่างประเทศ ให้มีความร่วมมือในการดำเนินการตามแผน และมีทิศทางเดียวกัน โดยต้องนำนโยบายและแผนระดับชาตินี้ไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการของแต่ละหน่วยงานที่สอดคล้องกับนโยบายหรือแผนในระดับชาติ รวมทั้งการติดตามและประเมินผล

แผนนี้มี 2 ระยะ คือ

- ระยะ 3 ปี (พ.ศ.2546-2548)
- ระยะ 6 ปี (พ.ศ.2546-2551)

ซึ่งแผนระดับชาตินี้จะประกอบด้วย 7 แผนหลัก ดังนี้

6.1 แผนการป้องกัน

ระยะ 3 ปี

(1) จัดบริการทางสังคมอย่างทั่วถึงและมีมาตรฐาน ส่งเสริมบริการด้านการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย การจัดความยากจน การส่งเสริมการประกอบอาชีพต่างๆ รวมทั้งอาชีพอิสระ การรวมกลุ่ม การจัดหางาน ให้บริการสาธารณสุข นันทนาการ และให้บริการแนะแนวแก่กลุ่มเยาวชน พ่อแม่ ผู้สูงอายุ ครอบครัว ชุมชน เพื่อลดความรุนแรงของปัญหาทางสังคมอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันให้เด็กและหญิงเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์

(2) รณรงค์/ประชาสัมพันธ์

ก. ดำเนินการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งผลิตสื่อเพื่อเด็กและสตรี เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิสตรี กฎหมายที่เกี่ยวข้องและสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาการค้ามนุษย์แก่สาธารณชน ผู้บริหารระดับสูง เด็ก ครอบครัว เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้อง องค์กรเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือเด็กและสตรี ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารระดับต่าง ๆ รวมถึงสถาบัน ครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนาและประชาชนทั่วไปให้ได้รับทราบ

ข. จัดอบรมให้ความรู้และทักษะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ครู นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง พนักงานอัยการ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข

เจ้าหน้าที่องค์กร เอกชน สื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรวมถึงครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปลูกฝัง เจตคติและค่านิยมที่เหมาะสมในการปฏิบัติต่อผู้เป็นเด็กและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ตกเป็นเหยื่อ

ค. สร้างความตระหนัก สร้างจิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนค่านิยมและเจตคติ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลความรุนแรงของสถานการณ์และสภาพปัญหาของการค้าเด็กและหญิง รวมทั้งข้อมูลด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กฎหมายระหว่างประเทศ อนุสัญญา ปฎิญาและพิธีสาร ให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้แก่ เด็ก สตรี ครอบครัว ชุมชน และเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขยายเครือข่ายไปยังประเทศที่มีปัญหาร่วมกัน

(3) ดำเนินมาตรการทางสังคมเพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมค่านิยม เจตคติ ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต โดยให้ทุกสถาบันในสังคมเข้ามามีบทบาท เช่น สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัว เป็นต้น

(4) สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรชุมชน โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในลักษณะเวทีของประชาชน และการวางแผนชุมชน รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในด้านเทคโนโลยี ด้านกฎหมาย ให้กับองค์กรท้องถิ่น องค์กรเอกชน กลุ่มเฝ้าระวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่เร่ร่อนและพื้นที่เสี่ยง

(5) ให้มีมาตรการประสานความร่วมมือเชิงรุก โดยการจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ไปประสานงานกับหน่วยงานในต่างประเทศตามความเหมาะสม รวมทั้งการเพิ่มหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรง ในหน้าที่ระหว่างประเทศ หรือให้มีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือเด็กและหญิง ณ ต่างประเทศตามคำขอของกระทรวงการต่างประเทศ

ระยะ 6 ปี

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน และองค์กรชุมชน มีความเข้มแข็งสามารถดูแล คุ้มครอง เฝ้าระวังเด็กและหญิงในชุมชน

(2) ผลักดันบรรจุในหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวกับด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และสิทธิสตรีทั้งในระบบและนอกระบบเพื่อสร้างค่านิยมที่เกี่ยวข้องให้ทราบและตระหนักในสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิผู้อื่นและความเสมอภาคระหว่างชาย หญิง หลักสูตรดังกล่าวรวมทั้งหลักสูตรการอบรมของหน่วยราชการทุกหน่วยงาน หลักสูตรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับครอบครัวศึกษา ทักษะชีวิต เรื่องเพศศึกษา การเข้าใจในปัญหาชีวิต และสามารถแก้ไข/จัดการกับปัญหาได้

(3) รณรงค์สาธารณชนเพื่อลดอุปสงค์การใช้บริการทางเพศของเด็กและหญิง และการใช้แรงงานเด็ก

(4) ดำเนินการให้มีการอนุวัติการตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสารหรือ อนุสัญญาต่างๆ ที่เข้าเป็นภาคี และ/หรือให้สัตยาบัน รวมทั้งพิจารณาการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา พิธีสาร หรืออนุสัญญาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในอนาคต

6.2 แผนการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครอง

ระยะ 3 ปี

(1) ให้บริการโดยจัดให้มีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพในการดูแล คุ้มครองเบื้องต้น และมีความชัดเจนหรือมีขั้นตอนในการให้การช่วยเหลือ/คุ้มครอง/ดูแลเด็กและ หญิง ที่ตกเป็นเหยื่อ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยให้มีการเตรียม ความพร้อมเด็กและหญิง ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ก่อนส่งกลับครอบครัว หรือประเทศภูมิลำเนา เดิมอย่าง ปลอดภัยและเหมาะสม

(2) สร้างเสริมบุคลากร โดยพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้และพัฒนาทักษะต่าง ๆ โดยจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่นักสังคม สงเคราะห์ นักจิตวิทยา อัยการ ตำรวจ ครู เจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน ในเรื่องการปฏิบัติงานแบบ สหวิชาชีพ การให้ความรู้ด้านกฎหมาย สิทธิเด็ก สิทธิสตรี สิทธิมนุษยชน รวมทั้งแนวคิดทางด้าน สังคมสงเคราะห์ การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

(3) สร้างเครือข่ายช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง โดยสร้างระบบการ ประสานงานช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง เช่น ระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร่วมกับหน่วยงาน ต่าง ๆ รวมถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรเอกชนและองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนเครือข่ายที่เป็นประชาสังคมและชุมชน เพื่อช่วยเหลือเด็กและหญิง ที่ประสบปัญหา อย่างมีเอกภาพและรวดเร็ว ตั้งแต่เริ่มกระบวนการสืบค้นข้อเท็จจริง การแยกกลุ่มเป้าหมาย การ ประสานข้อมูล การช่วยเหลือ การดำเนินคดี ฯลฯ

(4) ประสานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศปลายทางที่เด็ก และหญิงไทยถูกนำไปค้าเพื่อให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง และดำเนินการประสานกับฝ่ายไทยอย่าง เป็นระบบ

ระยะ 6 ปี

(1) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่ายส่งเด็กและหญิงกลับคืนสู่ภูมิลำเนาและเครือข่ายป้องกันมิให้กลับเข้าสู่กระบวนการค้ามนุษย์อีก โดยพัฒนาการประสานงานทุกระดับทั้งในประเทศและต่างประเทศกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการส่งเด็กและหญิงกลับประเทศภูมิลำเนา อีกทั้งผลักดันให้มีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างภายในประเทศ ระหว่างอนุภูมิภาค ระหว่างภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อเด็กและหญิงจะได้รับการคุ้มครองอย่างปลอดภัยตลอดจนไม่กลับเข้ามาสู่กระบวนการค้ามนุษย์อีก

(2) สนับสนุนให้มีการรวมตัวของประชาชนองค์กรประชาชน และหน่วยต่างๆ ในสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อคุ้มครองดูแลกลุ่มเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ทั้งภายในประเทศและข้ามชาติ

6.3 แผนการดำเนินงานทางกฎหมายและการปราบปราม

ระยะ 3 ปี

(1) ผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเด็กและหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่กล่าวถึงต่อไปนี้ อย่างจริงจังและเอื้อประโยชน์ให้แก่เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ตลอดจนดำเนินคดีกับผู้ค้ามนุษย์ รวมทั้งการใช้มาตรการยึดทรัพย์ผู้กระทำความผิดตามกฎหมายด้วยและการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการเพิ่มกล่าวโทษแก่ผู้ใช้เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อ คือ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 กรณีใช้แรงงานเด็กหรือหญิงผิดกฎหมาย

กฎหมายดังกล่าว คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าเด็กและหญิง พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 (ตามที่ได้แก้ไข) และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

(2) ผลักดันให้ร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาผ่านความเห็นชอบและประกาศใช้ เช่น ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. . และ ร่างพระราชบัญญัติสถานบริการ เป็นต้น

(3) ให้มีการปราบปรามผู้กระทำความผิดและขบวนการอาชญากรรมทั้งภายในประเทศและข้ามชาติอย่างจริงจัง โดยมีวิธีการที่ชัดเจน รวมทั้งมีมาตรการคุ้มครองและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

(4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยการจัดอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อสร้างความเข้าใจตลอดจนพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย การดำเนินคดี ด้านสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยาให้เป็นแนวทางเดียวกัน ตลอดจนสามารถสร้างเครือข่ายการประสานงานด้านกฎหมายในระดับผู้ปฏิบัติงานและให้บริการคำปรึกษาด้านกฎหมายแก่เด็กและหญิง

(5) สร้างเครือข่ายด้านกฎหมายและการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ประสานการดำเนินงานด้านกฎหมาย เช่น การให้คำปรึกษา การปราบปราม การดำเนินคดี การรายงานและติดตามผลการดำเนินคดีทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศโดยมีศูนย์ประสานให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

(6) จัดตั้งชุดเฉพาะกิจหรือสนับสนุนการรวมตัวด้านการเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้น ขบวนการค้ามนุษย์ภายในประเทศและข้ามชาติ และเฝ้าระวังเรื่องการโยกย้ายถิ่นฐานที่ผิดกฎหมาย รวมทั้งจัดตั้งชุดปฏิบัติการดำเนินคดีเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้น ทั้งในระดับชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่พิเศษและพื้นที่เสี่ยง เช่น จังหวัดแนวชายแดน จังหวัดที่เป็นแหล่งทางผ่านจังหวัดปลายทาง ฯลฯ และระหว่างประเทศ

(7) จัดให้มีกลไกหรือส่วนงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อพิทักษ์คุ้มครอง เด็กและหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การค้าเด็กและหญิง

(8) รณรงค์ให้ความรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างจิตสำนึก และความตระหนัก ในการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านกฎหมาย

(9) ดำเนินการให้มีการจัดตั้งกลไกที่รับผิดชอบในการประสานงานและการปฏิบัติการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เกี่ยวกับการค้าเด็กและหญิงที่ประเทศไทยได้ลงนามและให้สัตยาบันแล้ว

ระยะ 6 ปี

(1) ผลักดันให้มีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. 2484 ประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายที่ควบคุมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ส่วนกฎหมายใหม่ควรจรร่างขึ้นเพื่อให้รองรับกับอนุสัญญา ปฏิญญาและพิธีสารต่างๆ เช่น กฎหมายใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับการขจัดองค์การอาชญากรรมภายในประเทศและข้ามชาติ การคุ้มครองพยาน การส่งผู้ร้ายข้ามแดน เป็นต้น

(2) ผลักดันให้มีองค์กร/กลไก เพื่อกำกับ ติดตาม และประเมินผล ดำเนินงาน ตามกฎหมาย เพื่อให้มีผลในการบังคับใช้และมีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานโดยความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

(3) พัฒนาเครือข่ายองค์กรด้านกฎหมาย โดยเฉพาะการดำเนินคดีให้เชื่อมโยง ไปยังระหว่างประเทศ

6.4 แผนการส่งกลับและคืนสู่สังคม

ระยะ 3 ปี

(1) จัดบริการสวัสดิการสังคม ให้แก่เด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อ ให้มีที่พักพิง ที่ปลอดภัยและเหมาะสมเพื่อฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจให้กลับสู่ภาวะปกติ โดยจัดบริการด้านการ ฝึกอาชีพ จัดหางานและสนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ การจัดการศึกษาและส่งเสริมให้เกิดการ รวมกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กและหญิงที่มีภูมิสำเนาใกล้เคียงกันทำให้สามารถพึ่งพากันในเรื่อง การประกอบอาชีพ หรือร่วมกันแก้ปัญหาอื่นๆ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองและสามารถถ่ายทอด ความรู้ที่ได้รับและประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมต่อไป

(2) สร้างเครือข่ายกระบวนการส่งกลับภูมิสำเนาของเด็กและหญิง ทั้งระดับ ประเทศและระดับระหว่างประเทศให้เป็นรูปธรรมโดยจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการร่วม ซึ่งควร ประกอบด้วย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล องค์กรเอกชน องค์กร ระหว่างประเทศ เป็นต้น

สร้างกระบวนการส่งกลับครอบครัวหรือภูมิสำเนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีระบบการประสานงาน ระบบการส่งต่อข้อมูลเพื่อให้มั่นใจว่าเด็กและหญิงเดินทางกลับถึง ภูมิสำเนาหรือ ถิ่นที่อยู่โดยปลอดภัย อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และไม่ถูกนำกลับเข้าสู่ขบวนการค้ามนุษย์ โดยจัดมาตรการต่างๆ รองรับ เช่น การจัดหาชุมชน หรือเตรียมความพร้อมของชุมชน ครอบครัวเด็กและหญิง ในด้านสังคมและการยังชีพ รวมทั้งประสานองค์กรภาครัฐ องค์กร ภาคเอกชนและองค์กรระหว่างประเทศ

(3) การติดตามและกำกับดูแลการฟื้นฟูเด็ก หญิงและครอบครัวในภูมิสำเนา ดิมหรือ ประเทศภูมิสำเนาโดยการฟื้นฟูและจัดบริการสวัสดิการสังคมเพื่อให้มีการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมของครอบครัวให้เห็นความสำคัญและมีความพร้อมในการคุ้มครองเด็กและหญิง

ระยะ 6 ปี

- (1) ติดตามประเมินผลเด็กและหญิงซึ่งกลับสู่ภูมิลำเนา ทั้งในระดับชุมชน ระดับจังหวัด ระดับองค์กร ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ
- (2) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถานที่พักพิง เพื่อดูแล คัดกรองฟื้นฟูสภาพกาย และจิตใจของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนภายในประเทศ และ ต่างประเทศที่มีความจำเป็น

6.5 แผนการจัดทำระบบข้อมูล การติดตามและการประเมินผล

ระยะ 3 ปี

- (1) จัดทำ ประสาน รวบรวม และจัดระบบการส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับการค้าเด็ก และหญิง เพื่อสร้างฐานข้อมูลในทุกระดับทั้งในระดับจังหวัด ประเทศและระหว่างประเทศ ได้แก่ ข้อมูล องค์กรที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ของปัญหา แนวโน้มการโยกย้ายถิ่นฐาน สถิติการดำเนินงาน การให้ความช่วยเหลือ เส้นทางการค้า ข้อมูลเกี่ยวกับขบวนการอาชญากรรม ข้อมูลทั้งระบบของเด็ก และหญิงทั้ง ครอบครัวและชุมชน การดำเนินคดี กรณีศึกษา แนวทางการปฏิบัติที่ดีและจำนวนเด็ก และหญิงที่เป็น กลุ่มเสี่ยง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน เป็นต้น
- (2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร เทคโนโลยี และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดทำระบบข้อมูล
- (3) กำหนดพื้นที่พิเศษเป็นพื้นที่เร่งด่วน ในการดำเนินงานช่วยเหลือคุ้มครอง ดูแล และส่งกลับภูมิลำเนาของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ หรือที่มีกลุ่มเสี่ยง เพื่อผลักดันให้เป็นนโยบายการดำเนินงานพิเศษของรัฐบาลและให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับ ดำเนินการ รวมทั้งบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ อย่างเพียงพอ
- (4) ส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลในการดำเนินงานตามแผนการ ดำเนินงานการค้าเด็กและหญิงทุกแผนการดำเนินงาน รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อตกลงต่าง ๆ

ระยะ 6 ปี

- (1) จัดให้มีศูนย์ข้อมูลกลาง เกี่ยวกับการป้องกัน ปราบปรามและแก้ไข ปัญหา การค้าเด็กและหญิงภายในประเทศและข้ามชาติ ทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผน กำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณ และติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นแหล่งสนับสนุนทางวิชาการและเผยแพร่ต่อสาธารณชน

(2) สนับสนุนให้มีความวิจัยเชิงปฏิบัติการและประเมินผลการดำเนินงานต่อต้านการค้าเด็กและหญิง เพื่อกำหนดตัวชี้วัดในการดำเนินงาน วิเคราะห์สถานการณ์รูปแบบของขบวนการหรือ องค์การอาชญากรรม และแนวโน้มของปัญหา ทั้งในภาพของประเทศและต่างประเทศ

6.6 แผนการพัฒนากลไกการบริหารงานและการจัดการ

ระยะ 3 ปี

(1) จัดให้มีแผนปฏิบัติการระยะสั้น แผนปฏิบัติการระดับจังหวัด รวมถึงแผนปฏิบัติของหน่วยงาน

(2) จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ

(3) พัฒนากลไกการประสานงาน ระดับชาติและระดับปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงที่มีอยู่เดิม รวมทั้งกลไกการประสานงานของภาครัฐและขององค์กรเอกชนให้มีประสิทธิภาพ มีความเป็นเอกภาพในการดำเนินงาน

(4) เสริมสร้างศักยภาพขององค์กรเครือข่ายปฏิบัติงาน โดยการจัดประชุมเครือข่ายทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อศึกษาหาภาพรวมของปัญหาและการแก้ปัญหา เช่น การประสานงานการปฏิบัติตามกฎหมาย ความชัดเจนในกลุ่มเป้าหมาย การระบุสัญชาติ แนวทางแก้ไข การแสวงหารูปแบบที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน เพื่อนำไปปรับกระบวนการดำเนินงานตามแผนป้องกันและขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรภาคเอกชน องค์กรชุมชน สถาบันทางศาสนา รวมทั้งผู้เสียหาย ในทุกกระบวนการของการดำเนินงานช่วยเหลือ ค้ำครอง ดูแล และส่งกลับภูมิสำเนาของเด็กและหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

ระยะ 6 ปี

(1) พัฒนาระบบเครือข่าย การดำเนินงานทั้งในด้านการป้องกันปราบปราม และ แก้ไขปัญหาให้มีแนวความคิดการดำเนินงานทิศทางเดียวกันและเกิดความร่วมมือทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ทั้งภาครัฐเอกชน องค์กรปฏิบัติงานในชุมชน องค์กรระหว่างประเทศ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับประเทศ ระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค ในรูปของทวิภาคีและพหุภาคี

(2) ผลักดันให้รัฐบาล สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมือง ตลอดจนองค์กรประชาชน เห็นความสำคัญและกำหนดนโยบายในการต่อต้านการค้าเด็ก

และหญิงอย่างต่อเนื่อง การกำหนดนโยบายในการต่อต้านการใช้บริการทางเพศและการใช้แรงงานเด็ก รวมทั้งมีการทบทวนนโยบายต่าง ๆ ของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อความรุนแรงของปัญหาการค้าเด็กและหญิง

(3) ให้มีการทบทวนนโยบายและแผน เพื่อให้เกิดกลไกอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิผลและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

6.7 แผนประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

ระยะ 3 ปี

(1) สนับสนุนให้กลไกความร่วมมือทางชายแดนที่มีอยู่แล้วเข้ามามีส่วนช่วยเหลือการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์รวมทั้งเร่งผลักดันให้มีหน่วยงานรับผิดชอบหลักใน แต่ละประเทศ

(2) ส่งเสริมให้หน่วยงานรับผิดชอบหลักของแต่ละประเทศที่ประสบปัญหา ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์การดำเนินงานและการประสานความร่วมมือ เพื่อช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กและหญิง ทั้งในด้านการดำเนินงาน ด้านกฎหมาย การเตรียมความพร้อมของครอบครัว กระบวนการส่งกลับ และการติดตามผล เป็นต้น

(3) ส่งเสริมและแสวงหาความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับองค์การระหว่างประเทศ องค์กรเอกชนต่างประเทศ หน่วยงานระหว่างประเทศละประเทศอื่น ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง

(4) การส่งเสริมให้หน่วยงานหลักของแต่ละประเทศมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ในด้านการบังคับใช้กฎหมายด้วย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกัน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายของแต่ละประเทศ

(5) ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับประเทศต้นทาง ในการรณรงค์เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารในประเทศต้นทางเกี่ยวกับสถานการณ์การค้าเด็กและหญิงข้ามชาติ เพื่อเป็นมาตรการสร้างความตระหนักต่อปัญหาและป้องกันปราบปราม เพื่อลดปัญหาการตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้าเด็กและหญิงข้ามชาติที่จะนำเข้ามาสู่ประเทศไทย หรือผ่านประเทศไทยไปทีอื่น

(6) การดำเนินมาตรการเร่งรัดในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมระหว่างประเทศตระหนักถึงการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิงของไทย รวมทั้งให้ความร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ

ระยะ 6 ปี

- (1) จัดทำข้อตกลงและ/หรือแผนปฏิบัติการระหว่างประเทศในการดำเนินงานร่วมกัน ระดับต่าง ๆ เช่น ระดับทวิภาคี ระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระดับพหุภาคี ตามความเหมาะสม เพื่อต่อต้านและแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง
- (2) ดำเนินการเร่งพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานของภาครัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ของปัญหาการค้ามนุษย์
- (3) ส่งเสริมให้มีฐานข้อมูลโดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในประเทศต่าง ๆ และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ
- (4) การดำเนินการเพื่อเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการต่อต้านการค้าเด็กและหญิง

7. หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

7.1 หน่วยงานภาครัฐ

7.1.1 สำนักนายกรัฐมนตรี

- สำนักงานงบประมาณ
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

7.1.2 กระทรวงการต่างประเทศ

- กรมการกงสุล
- กรมยุโรป
- กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย
- กรมสารนิเทศ
- กรมวิเทศสหการ
- กรมองค์การระหว่างประเทศ
- กรมอาเซียน
- กรมเอเชียตะวันออก
- สถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่

7.1.3 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

7.1.4 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- สำนักงานปลัดกระทรวง

- กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

7.1.5 กระทรวงมหาดไทย

- กรมการปกครอง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

7.1.6 กระทรวงยุติธรรม

7.1.7 กระทรวงแรงงาน

- กรมการจัดหางาน
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน
- สำนักงานปลัดกระทรวง

7.1.8 กระทรวงศึกษาธิการ

7.1.9 กระทรวงสาธารณสุข

7.1.10 กระทรวงอุตสาหกรรม

7.1.11 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

7.1.12 ส่วนราชการอื่น ๆ

- สำนักงานอัยการสูงสุด
- สำนักงานศาลยุติธรรม
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

7.1.13 องค์การอิสระ

- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

7.1.14 สภาผู้แทนราษฎร

7.1.15 วุฒิสภา

7.2 หน่วยงานภาคเอกชน

- คณะกรรมการประสานงานเรื่องเด็กต่างชาติ
- มูลนิธิปวีณา หงสกุล เพื่อเด็กและสตรี

- มลนิธิผู้หญิง
- มลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก
- มลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศต่อเด็ก (ECPAT)
- มลนิธิเพื่อนหญิง
- มลนิธิพัฒนาเยาวชนสตรีภาคเหนือ
- มลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย
- ศูนย์กฎหมายภูมิภาคแม่น้ำโขง (Mekong Region Law Center - MRLC)
- มลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
- มลนิธิเอเชีย
- ศูนย์เครือข่ายสิทธิเด็กเอเชียเนืท
- ศูนย์ชีวิตใหม่ (จังหวัดเชียงใหม่)
- ศูนย์พิทักษ์สิทธิหญิงบริการ (Empower)
- สภานายความ
- สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (บ้านพักฉุกเฉิน)
- สภาก่อการพัฒนาคเด็กและเยาวชน (สอ.ดย.)
- องค์การพัฒนาคคุ้มครองเด็ก (FACE)
- องค์การพันธมิตรสากลด้านการค้าหญิง (GAATW)
- องค์การภาคเอกชนในจังหวัด
- Save the Children (U.K.)
- Child Workers in Asia (CWA)

ฯลฯ

7.3 สื่อมวลชนทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัดและท้องถิ่น

7.4 องค์การและองค์กรระหว่างประเทศ

- กองทุนพัฒนาสตรี (UNIFEM)
- คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP)
- โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP)
- สำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR)
- องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)
- องค์การ แตร์ เด ชอม (Terre des Hommes)

- องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)
- องค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน (IOM)
- องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)

ฯลฯ

7.5 กลไกหลักในการบริหารแผนไปสู่การปฏิบัติ

คณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหลักในการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ ในด้านต่าง ๆ เช่น วิชาการ การวิจัย การจัดหางบประมาณ การดำเนินงานตามแผนฯ การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ การประสานงาน การติดตามผล และการรายงานผลในทุกๆ ช่วงระยะการติดตามผล รวมทั้งการตั้งคณะทำงานย่อย เป็นต้น

8. งบประมาณดำเนินการ

สำนักงานงบประมาณสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติ

9. การติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายและแผนระดับชาติ

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยคณะอนุกรรมการประสานการแก้ไขปัญหาการค้าเด็กและหญิง เป็นกลไกหลักและร่วมกับองค์กรที่เกี่ยวข้อง

9.1 การติดตามผล

ให้มีการติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานทุก 1 ปี

9.2 การประเมินผล

แบ่งออกได้เป็น 2 ระยะ คือ เมื่อสิ้นสุด ปีที่ 3 และสิ้นสุด ปีที่ 6 ของแผน

อนุสัญญา ข้อตกลง พิธีสาร และปฏิญญาต่าง ๆ ซึ่งประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีแล้ว

1. Convention on the Rights of the Child (CRC)
2. International Labour Organization No.182 on the Worst Forms of Child Labour (ILO/IPEC 182)
3. Convention on the Eliminate on of Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)

อนุสัญญาที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2545

1. The Hague Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction 1980
2. The Hague Convention on the Protection of Children and Cooperation in Respect of Inter-country Adoption 1993

ข้อตกลงระหว่างประเทศที่จะมีขึ้นในอนาคตที่ประเทศไทยจะพิจารณาเข้าเป็นภาคี

1. Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children , Supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime 2000
2. Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict and on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography 2000

*****